

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TĖVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Nr. 49. Boston, Mass., Antradienis 29 d. Gruodžio (December), 1908 m. M. I.
Entered as second-class matter January 28, 1908, at the post office at Boston, Mass., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Visiems "Tėvynės" skaitytojams ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariams, "Tėvynės" Redakcija linki, laimingai pradėti Naujuosius Metus.

Baigiant senuosius metus.

Turbūt nedaug yra tokių žmonių, kurie baigdami senuosius metus, neperbėgtų mislia savo darbus ir nepamislytų, ką jam tie metai suteikė.

Kiekvienas, kurs turi paprotį, gale metų atsižvelgti į praleistą metų laiką ir pagalvot, ką jam tie metai suteikė, primena sau, ką jis pelnė iš savo metinio gyvenimo darbo. Vienas jaučiasi labai laimingu tapęs per tų metų laiką, kitas jaučiasi daug nelaimingesniu negu kuriais nors kitais metais, o trečias, nemato jokio skirtumo, nejaučia, kad besibaigianti metai būtų padarę ant jo kokią-nors įtekmę, nes kaip jis buvo laimingas visuomet, taip pat ir šiuosmet, kitas-gi, kaip skurdo ir vargo jungą nešė visą savo gyvenimo laiką, taip pat ir šiuosmet. Taigi šiems pastariejiems, atsižvelgimas į besibaigiančius metus nareikalingas, nes jie nemato, kad yra reikalingu pasvert savo giliukį iš praėitų metų kurie nieku jam nesiskiria nuo visų pirmiasniųjų metų kuriuos jis yra pergyvenęs, perleidęs per savo laimės ir nelaimės sietą. Bet tie, kuriems metų laikas šį-tą suteikė, tie nors trumpai perkrato praleistus metus ir atminę savo pasisekimus ar nelaimės, nors pečius sutraukę, patįs savyje pamislija, kad baigiamieji metai jam buvo naudingi ar blėdingi....

Baigiant senuosius metus, ne prošali bus nors trumpai pažvelgti ir pasidairyt, ką šie metai suteikė Amerikos lietuviams, ir persitikrint, ką mes nuveikėme ir ar iš savo veikimų turime ką-nors tokio, ką galėtume pavadinti vaisium savo darbų kuriuos dirbome per kiaurus šiuos metus.

Iš mūsų visų darbų ir besistengimų, nuo pat metų pradžios, pirmiausiai galima patėmyt laikraštijos pasididinimą dviem laikraščiais (nepriskaitant ką-tik iš-

perėto erelio ir bevertės lietuviškųjų žinių), atgimimą Tėvynės Mylėtojų Draugystės, pasididinimas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 602 nariais, įsteigimas Š. M. F., įsteigimas Paskolos ratelio, pradėjimas steigti Raštininkų šelpimo fondo, rengimas paminėjimo velioniui Kudirkai vakarų ir sutvėrimas keliolikos pašelpinių draugysčių ir didesnių draugijų kuopų, pradėjimas tvirt S.L.A. apskričių, sumanymas susivienyt visoms pašelpinėms draugystėms ir pasirodymas sumanymų norinčiųjų įsteigt S.L.A. skyrių pašelpos ligoje. Tai turbūt bus viskas ką mes pasėjome savo tautiškon dirvon šiais metais.

Nors iš atžvilgio galima pasakyti, kad sėklų išbarstyta gana daug, bet iš tų sėklų išaugusius stambus kada nupjovę pradėsime kultūti, tai persitikrinsime, kad už savo pasistengimus ir darbus, gausime didelių krūvą pelų su keliais, tik keliais grūdais....

Perkrėtus mūsų laikraštiją, pamatysime, kad mūsų laikraščiai per šiuos metus nors išsijuosę dirbo, bet vaisiai jų veik tušti, nes nors juose ir tilpo dailei skambančios eilės, malonei pamokinanti straipsneliai ir akyvos žinutės, tai ten pat besiplėtojanti barniai, ypatų šmeižimai besikolijimai vieni kitų, nusmelkė aną nekaltąją įtalpos dalį, ir todėl ta nusmelktoji, vietoj išduot grūdus, išdavė pelus.

Tėvynės Mylėtojų Draugystė nors atgimė ir pradėjo atnaujinti savo paprastą darbą, susilaukė barnių už velionio Kudirkos raštus dėlei kurių nestokuoja net pasikolijimų. Ir nors čia svarbus reikalas, vienok veikėjai (jeigu galima juos vadinti veikėjais) panaudaja net ir "feljetonus". Iš to viso, galima spręsti, kad vietoj grūdų, turėsime pelus.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, turbūt gali tik organo įsteigimu pasigirti, nes greta savo kitų pasekmių, nukentė tiek nesmagumų, kad juos sulyginus su pasekmėmis, grūdų gausime labai mažai, nes neskaitant paprastų nesusipratimų tarpe narių, radosi įtrigos dėlei kurių net nepaprastas seimas tapo sušauktas. Pasirodžius, kad dėlei šitų įtrigų gali prisieiti reikalas ir teismą atlankyti, visuotiniu balsavimu išrinktas pirmininkas kasžinko pabugęs, pasidavė į dimisiją ir pasitraukęs nuo savo vietos, pradėjo varyti bjaurios sistemos agitaciją, šmeiždamas savo

draugus be pamato. Negana to, iškilo naujas skandalas. Pasirodė, kad tas visuotiniu balsavimu išrinktas S.L.A. pirmininkas, pasisavino pusę svetimos posmertinės. Reikia pripažinti, kad čia S.L.A. turi nukęst didžiausį pažeminimą ir gėdą, kuri nesulyginamai yra didesnė už visas pasekmes kokias S.L.A. perleido šiuose metuose.

Įsteigimas Š. muzikališkojo fondo sutiko pajaukimą vietoj parėmimo, ir net barniai pradėta, ir vien tik todėl, kad visuomenei negalvoj, kas pradėta, bet keno pradėta. Paskolos ratelis, kurio mieriu "skolint" pinigų mokslaeiviams einantiems augštesnius mokslus, įsteigtas vien todėl, kad varyt konkurenciją prieš nuo seniai gyvuojančią su tokiu jau mieriu, draugiją Aušra. Čia irgi tik pelai vieton grūdų. Steigimas fondo raštininkų šelpimui, rado užuojautą pas žmones kurie jį paremia savo žodžiais ir duosnumu, bet šitas fondas dar ką-tik išdygęs, tai apie jo vaisius sunku ką-nors pasakyti. Paraginimas rengti vakarus paminėjimui 50 metinio jubilėjaus V. Kudirkos, nevisur rado parėmimą, o tas buvo prievole visų Amerikos lietuvių. Bet vis-gi, nors ir retai kur, bet vietomis tokie vakarai įvyks, idant pagarbint savo tautos darbininką. Tvėrimai S.L.A. apskričių, pavirto į užvydėjimus ir dėlei mažumo pritarimų, grūdų labai mažai. Sumanymas suvienyt visas pašelpines draugystes, rado pritarimą, bet ar tie pritarimai stosis kūnu, šiandien dar nematoma ženkle. Sumanymai įsteigt ligos pašelpos skyrių prie S.L.A., pasirodė barstymu sėklų nežinomoj vietoj, ir dėlei nežinomų priežasčių, nė viena nedygo.

Reikia dar pridėti ir Progresyviškasis Amerikos Lietuvių Moterų Susivienėjimas kurio seimas (Brooklyne) išrinko valdybą ir sustatė konstituciją kurią leista nubalsuoti (nežinia kam) tuomet, kada tame susivienėjime nebuvo nė vienos narės ir šiandien dar jų nėra. Šitas darbas galima pavadinti šiaudais netik be grūdų, bet ir bė pelų, nes vieton sutvert susivienėjimą ir jo narėms sušaukt seimą ir apdirbt konstituciją kurią narės turėjo nubalsuoti, pasiganėdinta vien seimu ir konstitucija kurią nėra kam pildyt nesant susivienėjimo nė jo narių. Teipgi vaidai Lietuvių Socialistų Sanjungoj, kurioj peštasi už ypatas kaip kad galiaus tskios peštynės sukilo ir Susivienėjime Lietuvių Romos Katalikų Amerikoj.

Jeigu su atyda peržiūrėsime virš minėtus mūsų darbus, tai pamatysime, kad šiųmetiniai mūsų darbai labai silpni, ir todėl ženklas, kad šiais metais mes nieko nenuveikėme. Iš visų mūsų besistengimų, jeigu paimsime įsteigimą dviejų laikraščių, įsteigimą raštininkų šelpimo fondą, pasiryžimą įsteigt susivienėjimą pašelpinių draugysčių, rengimą vakarų Kudirkos paminėjimui ir visuomenės pamirštą emigrantų aprūpinimą, tai turėsime saujalę savo trūso — nebrandžių grūdų. Tai viskas ką mum suteikė besibaigianti metai.

J. S. V.

Apie mūsų prakalbas.

(Užbaiga.)

Kita rūšis mūsų kalbėtojų arba kaip juos pirmiausia vadinau, prakalbininkų, teipgi negeriausių paviekslą perstato. Šitos rūšies kalbėtojų mes turim mažiaus. Jie yra daugiau už pirmuosius išsilavinę jie turi vienas mažiau kitas daugiau mokslo, yra matę žmonių, skaitę raštus. Jie yra apsipažinę su liudžia ir jos reikalais, todėl jie gali daugiau, ką-nors naudingesnį ir žmonėms pasakyti. Bet vargas! Šitie kalbėtojai publikai perstato ironiškus paveikslus. Jeigu įsigilino į kokį dalyką, tai "romos krokadiliai", "burzujai", "cicilikai", "juodašimčiai", "huliganai" ir kiti pasuolėse surankioti titulai tik pilasi. Šitokių prakalbų pasiklausyt susirinkusi publika kurio tankei būva ir jaunuomenė, vargei gali įsitėmyt daugiau ką, apart tokių netikusių, su ironija ištartų žodžių, kuriuos vėliaus žmoneliai ir taiko kiekvienan savo "priešui", vieton draugiško rankos padavimo.

Tokie išsitarimai prakalbose neturėtų rast sau vietą. Prakalbos, kalbos išmintingų, ar bent išmintingesnių žmonių, yra lygios spaudos žodžiui ir darosi žodžiu nemirštančiu.

Negalima pabaigt kalbą nepaminėjus ir prakalbų rengėjus. Rengejai nesirūpina užlaikymu tvarkos susirinkusioje publikoj. Sueina moterįs ir vaika tarpe kurių nestokuoja ir ypatų su silpna sveikata. Suėjus kelioms dešimtims žmonių į vieną triobą, noma, oras jau ir teip nepersveikiausis, ir "besveikačiai" turi raukyties. Vienok šitame dar negalas. Vyrai kaip aržuolai, ar tai stati ar tai sėdinti, iš dantų nepaleidžia pypkius ar cigarus iš kurių kaip iš pragarų kįlanti dūmai net lubas kelia. Čia galima suprast kokį priimnumą jaučia tie "besveikačiai". Na, argi prakalbų rengėjai jau negali užlaikyt tvarką ir tokius papročius prašalint? Jeigu ne, tai kalbėtojai, kurie ant estrados stovėdami, kalba patįs nežinodami apie ką, gerai padarytų, kad vieton savo nenuosėklios kalbos, papasakotų susirinkusiems, kaip reikia tokiuose, viešuose susirinkimuose užsilaikyt.

Kitas dalykas kurs paeina nuo rengėjų, tai tas, kad jie rengdami prakalbas, rūpinasi vien tuomi, kad bile tik jas surengt, o ne kad žmonėms padaryt naudą. Jie nemano, kad yra reikalas parūpint kalbėtoją tokį kurs galėtų ką-nors naudingo pasakyti, bet tokį tiktai, kurs apsiima kalbėt. Toks kalbėtojas irgi atlieka savo tik "bile". Pripasakoja visko, apie ką jis tik gali pamislyt. Pabaigus tokiam kalbėtojui kalbą, vedėjas atsistoja ir sako publikai: "Jeigu kas turite ką, tai dabar klauskite kalbėtojo, jis išaiškins". Na ir Dieve, ką tas kalbėtojas gali aiškint, kad jis nieko nepasakė. Vienok tas nieko, tuojaus vienas iš publikos (o daugiausiai toks, kurs turi "kreivą akį" ant to kalbėtojo už ką-nors) ir klausia:

— Kodėl aš turiu dirbt?

- Kad turėtum ką valgyt—atsakymas.
- O kodėl aš turiu valgyt?—klausia tas.
- Kad badu nenumirtum—atsakymas.
- O kodėl aš turiu mirt?

Aiškintojui pritrūkus kantrybės ir nesusigriebiant ką atsakyti, jis perpykęs sušunka:

- Tu durnius.
- Tu buržujus.
- Tu bedievis.
- Tu cicilikaš.
- Tu darbininkų priešas.

Publikoj kyla lermas, švilpimai ir neramus išsiskirstymas. Ant galo viskas užsibaigia nė šiaip nė teip.

Ir kam tas reikalinga? Gali kas pasakyti, kad tas reikalinga nurodymui kalbėtojo negabumo. Tas gali būt, bet nereikia užmiršt, kad kam kalbėtojo gabumas ar ne gabumas suprantamas, tas jam klausimų nestatys ir jo kalbos daugiau neis klausyt, nes iškalno žinos, kad klausyt nėra ko.

Prakalbos mums visuomet reikalingos ir naudingos, bet tiktai prakalbos, o ne prakalbų šešėliai.

Prakalbos turi būt išmintingai rengiamos. Rengėjai daug daugiau pelnytų ir žmonėms naudos suteiktų, jeigu neturėdami atsakančio kalbėtojo arti, paskirtų kelis dolerius apmokėjimui kelionės lėšų atsakančiam kalbėtojui, pasikviečiant jį iš toliaus.

Kalbėtojas turi būt žmogus sveikų nervų ir nevienpusiškas. Kalbėtojas turi būt susipratęs žmogus, turi viską permatyt ir žinot ką kalba. Prie prakalbos turi iš laiko prisirengt, idant stojęs prieš publiką kalbėtų be mikčiojimų ir apie vieną dalyką kol jį užbaigia. Kada kalba bus aiški, supras klausantieji ką kalbėtojas kalba, tada tik prakalbos žmonėms suteiks naudą.

Dar kartą sakau, kad prakalbos tai yra mokyklo-
mis bet netokios prakalbos kokios žiadien tarpe
mūsų skamba. Šiadieniniai, "namie auginti" mūsų
kalbėtojai, daugiau išloštų, jeigu neužsiimtų prakal-
bomis kol jie išsidirbs iki kalbėtojų. Geriaus jiems
pritiktų, kad jie vieton savo amato, pasimokytų skai-
tymo ir rengtų viešus skaitymus. Tada jie galėtų
daugiau klausytojams naudos suteikt, nes paskaity-
tų tą kas knygoj yra parašyta. Tas klausytojams
būtų aišku ir suprantamu.

Neužtenka žmogui nusipirkus anglišką dienraštį
pasiziūrėt jį jame nupieštas karikaturas (išjuokimo
paveikslėlius) ir įsikišus į kišenių, nuduot suprantan-
tančiu apie žemės vidurius, apie pūslėtus delnus, apie
žmonijos surėdymą ir kitką tam panašaus, bet būti-
nai reikia pačiam persitikrint ir tik tada skelbt ki-
tiems. Negalima mokyt kito, pačiam nieko nemokant.

Kelmelis.

Palaiminti.

(Mintis iš Jono Kasprovyčiaus)

Palaiminti būkit, kurie, audroms užiant,
Vis dar nenustojot' dvasios lygsvarybės,
Ir, baisų regėję pralieimą kraujo,
Vis dar nepraradot' spėkų ir galybės....
Ir plačios minios, tamsybių apsiaustos,
Turinčios viltį, sulaukti aušrelės,
Palaimintos!....

Palaiminti!.... Greitai pasieksit' jūsų garbę,
Ir Laimę tyrą gausit' paragauti....
Tad' jūs, nusimetę pančius bei retežius,
Galėsit kvapą krūtinėj' atgauti....
Jums vyko rūką praskiest' begalinį,
Jūs radot taką į šventnamį Meilės....
Palaiminti!

Palaiminti!.... Jūsų užgimsiančios kartos
Vaisius ims nuo lauko valyti brangiausias....
O skaisčiai aušrelei rytuos' besirodant,
Tėvų savo vardus pagarbįs švenčiausias —
Saulės sulaukę jie tars, įsimeldę:
"Kas rengė ateitį Meilės ir Laimės" —
Palaiminti!
V. K. Račkauskas.

Vėjas.

Kiek kartų sėdėdam's vienas rymojau
Prie stalo nulinkęs liūdnei, —
Rašiau, ir skaičiau, ir vėl dūmojau,
Bet niek's neramino tiktai.
Tik laikas nuo laiko vėjas sujudęs
Nešiojo už lango kažką
Ir švilpė, kaip sargas vagį pajutęs,
Ir šaukė mane jis slapta.

Jis verkdamas šaukė, prašė platybės
Užleisti jam vietą gamtoj',
Liuosai kad galėtų skleisti galybės
Sparnus, ką sau virp' visatoj'.

Bet nieks jo neklausė — juokės iš jojo
Ir virkdė kasdieną labiau;
Vis statė žabangą, paskui koliojo,
Nes verksmo norėjo daugiau

Jis pūtė už lango, verkė ir šaukė
Barbendams į stiklą lange,
O paskui prašvilpęs šniokšdamas kaukė:
Vadino tenai ir mane:

Į padangę lekti, pulti ant žemės
Su didžio perkūno griausmu
Ir naikinti viską, viską kas remias
Ant aukso, kurs dvoke kerštu.

L. M. K.

Perzvalga.

“Katalikas” dirstelėjas į “Tėvynėje” tilpusį Ba-gočiaus agitacijos laišką, greitai nusikreipia sakydamas: “Už panašius privatiškų laiškų talpinimus, labai greit gali būti krasoje atimtos laikraščiu antra klesia siuntinėjimo teisės.”

Tai bracia! Jeigu “Katalikas” tikėtų, kad tame jo “patėmyjime” yra kiek teisybės, tai jis “labai greit” pasirūpintų “Žvaigždei” atimt “antros klesos teisės” už patalpinimą Tamasionio privatiškojo laiško kuriame rašėjas ir šiaip ir teip išdėjo “Kataliko” leidėją brieš kn. Miluką, tada, kada Tamasionį pasitiko gyvenimo krizis....

* * *

Čia ant žemės kartais apsireiškia gana keisti dalykai, ir tai dar tokie dalykai, kurie apsireiškia lietuvių spaudoj. Štai Michelsonas savo laikraštį kasdien vis platesniais žingsniais žengia “prie progreso” ir visuomenei moja, kad sektų paskui jį. Jis neseniai savo laikraštį, tulai ypatai duodamas “editoriališkus” paaiškinimus apie socializmą, pasakė, kad socializmas tai yra tikyba.... Mat kaip tas vyras stengiasi žmones supažindint su socializmu ir jo principais. Ir kam reikia stebėtis, kad tokie “idealistai” socializmą varto kaip rankovę, juk jie veikia vien tik todėl, idant pasirodyt, kad, ot ir aš ką žinau.

* * *

D. Vilties” 51 No. Antonovas teismu grūmoja visai eilei savo ypotos žeidikų: J. Ramanaukui už patalpintą straipsnį “Saulėj”, M. Mikalavičienei už straipsnį tilpusį “Vienybėj Liet.”, Kl. Bagužiui už stripsnį tilpusį “D. V.”. Antonovas išbaręs savo priešus kurie jį įžeidė savo straipsniuose prikišdami kokius ten “negražius darbus”, sako, būšes “linksmas visus patupdint į šaltąją ne ant trumpo laiko.”

* * *

31 dieną gruodžio, paskutinė diena senųjų metų, jau prisiartino. Ta diena yra tai diena jubilėjaus 50 metų nuo gimimo Dr. Vińco Kudirkos, diena tautiškosios lietuvių šventės. Tą dieną, Amerikos lietuviai daugelyj vietų apvaikščios kaipo paminėjimo dieną, ir rinks aukas išleidimui velionio Kudirkos raštų.

Kur lietuviai gyvena neskaitlingais būreliais ir dėl savo neskaitlingumo nestengia parengt apvaikščiojimų, privalo nors vieną-kitą skatiką paaukaut jubileto raštų išleidimui.

* * *

Kaip jau pereitame “Tėvynės” numerij buvo minėta, kad “Vilniaus Žinių” redaktorius p. Vileišis teismian patrauktas už patalpinimą raštų įžeidžiančių

kn. Šnapštą, tai šiuom kart galima pranešti, kad tuose raštuose kn. Šnapštas buvo įžeidžiamas tuomi, kad ten jam buvo prikaišiojama platinimas neapykantos tarp krikščionių ir žydų. Teismui patarus, kn. Šnapštas sutiko taikinties, jeigu “V. Ž.” atšauks tuos straipsnius, bet Vileišio apgynėjas nesutiko ir teisėju įdavė vertimus kn. Šnapšto raštų straipsnių kurie savo laiku tilpo “Lietuvių Laikraštį”. Teismas bylą pevedė tyrinėtoji, kurs ištirs vertimų teisingumą.

* * *

19 lapkričio (senojo skaitliaus), Vilniaus žandarmerija darė kratą namuose “Ežio” leidėjo — K. Stikliaus. Krėtikai jieškojo ginklų, bombų ir “uždraustos” literatūros, bet nieko panašaus nerado. Neradę nė bombų nė ginklų, paėmė atspaudinto “Ežio” numerius, rankraščius ir laiškus.

23 lapkričio, buvęs “Lietuvos Ūkininko” redaktorium p. Gaidelionis, pradėjo atbuvimą savo baudos tvirtovės kalėjime.

Iš Lietuvos.

Viškio-Ruda.

(Mariamp. aps., Sūv. g.). Kadangi kas metai atlanko apie 5000 žmonių Rūdos šaltinėly, tai labai neprošalį bus apie tą, žmonių vadinamą “šulinėly” paduot žinias:

Kaip senieji pasakoja, jau netoli šimto metų atgal, kaime Sukuriškėje (arba Bujokiškėje) buvo “naldiesnas” — prūsas, — kuris arti Rūdos (1 verstas) aptiko vietą, panašią į šaltinį. Jis ten nusiprausė sykį—kitasyk, ir jam, kaip sako, “akys prašvito”, tai yra sveikesnės ir smagesnės pasidarė. Patėmyjęs, kad čia sveikas vanduo, “naldiesnas” kusė žmones aptaisyt šaltinėly dėl savo naudos, bet kadangi šie nieko nedarė, tai “naldiesnas” pats padarė lieptus ir aptaisė šaltinėly. Žmonės pradėjo naudoties vandeniu, o paskiau, paskaitę šaltinėly stebuklinga vieta, pastatė katalikų koplytėlę. Taip buvo daug metų. Supuvo lieptai ir aptvaras, o žmonės klampodavo prie šaltinėlio per gilų dumblyną ir drumzdavo vandenį. Per šventes sudėdavo pinigų ir kitokių daiktų, kuriais naudojosi Rūdos klebonas, bet šaltinėlio niekas neaptaisė.

Tiktai apie 25 metus atgal, kada statė Rūdoje dabartinę bažnyčią, meisteris, kuris statė tą bažnyčią, pasiprašė klebono leidimo, savo kaštu gražiai aptvėrė šaltinėly, grįstais aplink apdengė ir prie šaltinėlio pastatė po stogu gipso stovylą, paveikslą Panelės ŠŠ. Nuo to laiko apie taisymą šaltinėlio niekas nesirūpina. Kas metai kunigas per Šeštines šventina šaltinėly. Žmonės ateina iš gana tolimų kraštų: kas prausiasi, kas geria ir daugumas bonkose namo neša vandenį. Per šventes, kaip štai: Šeštines, Sekmines, šv. Baltramiejų ir k., sumeta aukų pinigais ir kitokiais daiktais apie tris šimtus rublių per metus.

Pinigus klebonas žeria į savo seniai žinomą bedugnį kišenių, o tūkstančius žmonių apsaugot nuo nešvarumų, tekančių į šaltinėį, nė nemislija. Vienas ūkininkas prašė klebono atiduot tik pusę pinigų, paaukautų viena diena — per šv. Baltramiejaus atlaidus (nerokuojant daiktų) ir norėjo aptaisyti šaltinį, bet klebonas tik mostelėjo ranka ir pasakė: “nesirūpinkit, aš pats pataisysiu”. Taigi priseina pamislyt, ar neteisybę tik pasakė viens žmogelis apie pagriebimą šįmet iš kopltylės pinigų, ištardamas, “bereikalo tik gaudė ir mušė tuos plėšikus: juk vistiek, ar pas plėšikus dingsta pinigai ar pas prabaščių be jokios naudos”....

Jei dar pridėsiu, kad per 10 sieksnių nuo šaltinėlio ant kalnelio prūsų kapinės, kuriose dar ir dabar laidoja, kad nuėjęs radau tame šaltinėlyj negyvą varlę, kad pora metų atgal rado po grįstais prie šaltinėlio dvokiantį apipuvusį kūdikio kūną, kad tam pačiam netekantį vandenį prausiasi visoki ligoniai, gal ir su limpančiomis ligomis, ir kad į šaltinėį vanduo sunkiasi iš kalnelio ir pereina per girios mėšlus ir supuvusius grįstus, paimdamas dar ir gyvulių išmetas, — tai skaitytojas gal pats spręsti apie švarumą ir sveikumą to šulinėlio vandens.

I—s.

(Iš “Liet. Ūk.”)

Šis-tas.

Laikė prabėgusių 9 mėnesių iki 1 spalio 1908 m., į Suvienuotas Valstijas emigrantų iš yvairių Europos šalių atplaukė 272,000 žmonių. Iškeliauvo iš Suvienuotų Valstijų 414,000 žmonių.

Spalio mėnesyje emigrantų į Suvienuotas Valstijas atkeliauvo 41,000. Iškeliauvo 35,000.

Augščiausias perdėtinis metodistų bažnyčios Amerikoje, garsina, kad palaikymui misijonierių svetimos šalyse, episkopal-metodistų bažnyčios išpažintojai per metus laiko yra surinkę \$829,906.

Tie pinigai, palaikymui misijonierių ateisiančiuose metuose padalinama šep: Misijonieriams Chinijoje, \$157,500. Japonijoje \$58,300. Korejoje \$32,665. Indijoje \$184,556. Azijoje Mažojoje \$21,380. Philipinų salose \$29,900. Serbijoje \$21,380. Rytinėje ir vidurinėje Afrikoje \$16,065. Piet-vakarinėje Afrikoje \$14,201. Pietinėje Amerikoje \$96,567, Mexike \$58,900. Europoje \$158,446. Mat kur pinigai eina.

Suvienuotų Valstijų kariškijie laivai reikalauja šiai žiemai kietųjų anglių štai kiek: 11 tūkstančių tonų į Panamą, 11 tūkstančių tonų į Magdalenos portą, 10 tūkstančių tonų į Bremerton, Wash. ir 18 tūks. tonų į Negro Bay, Moroccoj. Viso, 50,000 tonų.

Suvienuotų Valstijų vertė apskaitoma štai kaip: Dirbama žemė verta \$55,510,247,564. Vertė nedirbamos žemės \$6,831,244,570. Geležkelių vertė \$11,244,752,000. Miesto gatvėmis bėgiojanti karai verti \$2,219,966,000. Telegrafai su operatais verti \$227,800,000. Telefonai su operatais verti \$585,840,000.

Trūkių vežimai vadinami “Pulmano karais” verti \$123,000,000, Kanalu vertė \$846,489,804. Valtis motorais varomos, vertos \$562,851,105. Valtis garu varomos, vertos \$4,073,791,736. Mašinos ūkių išdirbimui, vertos \$844,989,863. Ūkių produkcijos vertos \$1,899,379,652. Fabriku mašinos vertos \$3,297,754,180. Fabriku metiniai išdirbimai verti \$7,409,291,668. Tavorai pargabenti iš užrubežių verti \$495,543,685. Anglis ir geležis iškasama metų bėgyje verta \$408,066,787. Auksas ir sidabras vertas \$1,998,603,303. Žmonių namai ir drabužiai verti \$2,500,000,000. Žmonių, namuose gyvenančių, rakandai, vežimai ir smulkioji nuosavybė verta \$5,750,000,000.

Abelns Suvienuotų Valstijų turtas vertas \$107,104,211,917.

Per pastaruosius 14 metų, anglių kasyklose daugiausiai žmonių palydėjo savo gyvybę šiose vietose: 1894 metuose — Albion (pietinė Valijoje) 280 žmonių. 1902 m. — Fraterville, Tenn. 200 žmonių, Rolling Mills, Pa. 105 žmonės. 1903 m. — Hanna, Wyo. 175 žmonės. 1904 m. — Tercio, Cal. 21 žmogus. 1905 m. — Virginia City, Ala. 152 žmonės., Ziegler, Ill. 35 žmonės., Kurcisk (Rusijoje) 300 žmonių., Wilcox W. Va. 35 žmonės. 1906 m. — Courriere (Francūzijoje) 1,060 žmonių., Chibe (Japonijoje) 250 žm., West Fork, Va. 75 žm. 1907 m. — Fayetteville, Va. 86 žm., Sarbrucke (Rusijoje) 200 žm., Las Esperanzas (Mexike) 123 žm., Forbach (Vokietijoje) 75 žm., Toyka (Japonijoje) 470 žm., Tsing Tau (Chinijoje) 112 žm., Monongahla, W. Va. 398 žm., Yolande, Ala. 81 žm. 1908 m. — Hanna, Wyo. 120 žm., McAllester, Okla. 30 žm., Hamm (Vokietijoje) 300 žm., Monongahela, Pa. 125 žm. ir Marianna, Pa. 150 žmonių.

Tiek žmonių yra žuvusių požeminiuose urvuose, jieškant sau kasnio duonos. Vienok reikia tikėtis, kad šitos skaitlinės toli nepilnos. Teipgi, šita statistika nepamini vietų kuriose darbininkai žuvo mažesniais skaitliais.

Didžiausi miestai pasaulyje, 1906 m. turėjo gyventojų tiek: Londonas (Anglijoje) 4,071,800. New Yorkas (Amerikoje) 4,113,000. Paryžius (Francūzijoje) 2,763,000. Chicago (Amerikoje) 2,049,000. Berlynas (Vokietijoje) 2,000,000. Viena (Austrijoje) 2,000,000. Tokio (Japonijoje) 1,819,000. Philadelphia (Amerikoje) 1,442,000. Peterburgas (Rusijoje) 1,429,000. Moskva (Rusijoje) 1,359,000. Kostantinopolis (Turkijoje) 1,106,000. Buenos Ayres (Argentinoje) 1,048,000. Pekinas (Chinijoje) 1,000,000.

Lietuviai Amerikoje.

Chicago, Ill.

Jau buvo "Tėvynėj" minėta, kad čikagiečiai teip-gi rengia Naujais Metais Kudirkos paminėjimo vakarą. Jau dabar matyt, kad rengėjai uoliai darbuojasi, idant sutaisyt kuopuikiausį vakarą. Programas vakaro žada būt maž-daug toks: Prakalbos, dainos, deklamacijos ir paveikslai. Su prakalbomis pakviesti: p. Šernas, ypatingas draugas Dr-o Kudirkos iš universiteto laikų, Dr-as Rutkauckas, dailininkas A. Žmuidzinavičius rengėjas pirmos Lietuvių Dailės parodos ir pirmininkas Lietuvių Dailės Draugijos, neseniai atvykęs į Chicago — pagalios p. B. K. Balvičius, T. M. D. pirmininkas ir vedėjas vakaro. Tikimės, jog vardai minėtų kalbėtojų patįs už save kalba ir be abejonės jie mokės priduoti gyvumo pačiam vakarui. Apart prakalbų žymią rolę loš gerai jau pažįstamas chicagiečiams "Birutės" choras, kuris jau nuo kelių sanvaidžių ruošiasi prie to vakaro. Bus ir deklamacijos, kurias lietuviai teip myli ir kurios todėl niekad nenusibosta. Girdėjome, jog rengėjai vakaro žada įvest dar kelias naujienas, ikišiolei nepraktikuotas. Patyrėme, jog darosi bandymai parodymui gyvų paveikslų (ne krutančių), tinkamų dvasiai to vakaro ir dar duot illiustruotą Tautišką Himną. Šitas paskutinis, jeigu bandymai nusiseks, bus tai paaiškinimas kiekvienos eilutės Himno dideliais paveikslais kuriuos mes ant drobės tam tikra mašina. Iš gyvų paveikslų žadama pastatyt du: apvainikavimą Kudirkos ir "Lietuvos mokykla 1863—1904 m." pagal žinomą stovylą skaptoriaus Rimšos. Ikišiolei parengimas gyvų paveikslų susitinka su tūlais kėblumais, kuriuos nežinia ar galima bus pergalt. Čia reik dar primint, jog visi atsilankiusie gaus dykai paveikslėlius Kudirkos, kaipo atmintį to vakaro. Tai be abejonės smagi žinutė ir, pridūrsime nuo savęs, naudinga.

Scena ir salė bus papuošta tautiškomis spalvomis, ypač apie papuošimą scenos labai rūpinamasi. Girdėjome, jog ją žada "paskandyt" žaliuynuose, palmose ir kituose papuošaluose. Nežinia, ar rengėjai išeis su pelnu, nes tas viskas kaštuos nemažai, o kainas kaip tyčia padarė mažas (15 centų) ir salė neperdidžiausia, (McCormick Workingmen Club turi rods tik apie 600 sėdynių). Bet rengėjai į tą nē paisyt nepaiso. "Turime, esą, parodyt, kaip tikrą vakarą reik surengt, kad žmonėms būtų ir smagu ir naudinga, o su bizniu, mat jį dievai!..."

Rengėjai žadėjo parūpint ir kelis muzikališkus Kudirkos veikalus, būtent su tuomi tai jau, būk, visiškai sunku, nes stoka jiegy.

Jeigu prie vietinių T. M. D. kuopų veiklumo pridėsime tokį pat veiklumą ir kituose miestuose, tai reikia pripažint, jog minėta Draugija kruta, kaip skruzdė. Tesusilaukia ji ir apščių vaisių iš savo darbo.

Chicagiečiai, be abejonės, mokės apkainot storonę rengėjų Kudirkos vakaro, ir turės atmintyje dieną Naujų Metų.

Chicagietis.

New Haven, Conn.

Darbai pasmus truputį pradeda geriaus eit, nes jau seniai darbininkų laukiama pradendant dirbt dirbtuvėje "Wire Mill", kurioj dar pusėtinai uždirdavo, stovėjo visus metus, pradėjo dirbt.

Lietuvių randasi čia nemažas būrelis, nes jų skaitoma apie 800—1000. Bet jie labai išsisklaidę po didelį miestą. Apšvietimas tarp jų stovi nežemiausiai, nes iš draugovių randasi čia: 142 kp. SLA. (pirma buvo dvi, bet dabar susivienijo į vieną dėlto, kad didesniam skaitliui ant susirinkimų susirinkus geriaus galima ką gero nuveikt negu išsiskyrščius), 27 kp. LSS., T.M.D. Iš pašelpinių dr-čių šios: Lietuvių Ūkėsų Kliūbas, D.L.K. Vytauto, Šv. Franciškaus, ir Lietuvaičių Apšvietos Draugystė (neseniai susitvėrus). Visos gyvuoja vidutiniai.

Gavę visos draugystės bei kuopos laiškus nuo T.M.D. centro valdybos su paraginimu, idant prisidėt su aukomis išleidimui Kudirkos raštų. Draugystės: D.L.K. Vytauto ir Liet, Ūk. Kliūbas, savo susirinkimuose paaukavo po \$5 tam tikslui, o kitos gal paaukaus. Teipgi D.L.K. Vytauto draugystė ir T. M.D. kuopelė, užmanė parengti Kudirkos vakarą prieš Naujus Metus tą vakarą. Bet, kad LSS. kuopelė turėjo pirmiaus rengiamą balių su teatru ant Naujų Metų dienos, todėl nenorėjo kenkt pastarajai. Ir sutarė visos minėtos kuopelės ir D.L.K. Vytauto draugystė, parengt viską sykiu, t. y. ant Naujų Metų dienos 1 sausio 1909 m., pusė po pirmos val. po pietų prasidės ir trauksis iki 12 val. nakties, salėje "Germany Hall" 193 Worcester st.

Čia paduosiu nors trumpai tos dienos programą: 1) prakalbos, 2) dainos, 3) deklamacijos, 4) teatras "Knarkia paliepus", 5) šokiai, lekiuojantis pačtas ir t. t. Įeiga: vyram 25 c., moterims 15 c. Yra manoma, kad dar pirmutinis tokis didelis pasilinksminimas atsibus New Havene, nes yra užkviestos draugystės vietinės ir aplinkinės, kurios visos prizada pribūt.

Draugai ir draugės! Kaip vietiniai teip ir aplinkiniai neapleiskite to teip puikaus pasilinksminimo ir atsilankykite visi. Bus dainos tautiškos sutaisytos paties mūsų garbaus raštininko Kudirkos, kaip tai himnas "Lietuva tėvynė mūsų" ir kitos. Deklamacijos teip-pat. Ir paties V. Kudirkos paveikslas, bus puikai papuoštas ir aiškei matomas publikai.

Būtų geistina, kad ir kitur lietuviai panašiai elgtųsi dirbdami išvien tautiškoj dirvoj.

M. G. Paukščiutė.

Worcester, Mass.

Darbai pas mus eina neblogiausiai, nes tulos dirbtuvės priiminėja ir naujus darbininkus. Yra viltis, kad ne ilgai laukus visos dirbtuvės bus paleistos

į darbą, o ypatingai "American Steel and Wire Co."

3 d. gruodžio pas C. Vaškelevičių atsibuvo var-
duvės jo sūnaus, kur susirinko būrelis tautiečių, ku-
rie laiką gražei praleidę, galiaus sumanė paaukaut
po kelis centus velionio V. Kudirkos išleidi-
mui raštų. Aukavo šios ypatos: C. Vaškeliaviče, P.
Plokštis, S. Bakanauckas, V. Čivinskas, C. Ruminas,
A. Abračinskas, S. Čekanauckas ir J. Ruminas po 50
centų. J. Paulionis, A. Karsokas ir M. Vaškelevičie-
nė po 25 c. A Veličkienė 10 c., S. Vaškelevičiukas
10 c., A. Vaškelevičiukė 10 c., J. Vaškelevičiukas 5
c. Viso likosi surinkta \$5,10., kurie likosi nusiųsti
T.M.D. izdininkui A. J. Povylaikai.

Aukautojams ištariame širdingą ačiu.

P. Plokštis.

S. L. A. Reikaluose.

S.L.A. kuopų viršininkams.

Guodotini viršininkai, malonėkite pasidaruot,
kad visas kuopos mokestis atsiųstumet į izdą pagal
įstatus, iki sausio 30 dienai 1909 m. Teipgi siun-
čiant mokestis, meldžiu pripildyt blankas aiškiaus
negu dabar nekuriuos kuopos pripildydavo, nes teip
sumaišę pasiunčia, kad nėkaip negalima atrast po ko-
kia rubrika užrašyt pasiųstus pinigus.

Kiekvienas siųsdamas mokestį, rašykite ant tam
tyčia pagamintų blankų, o ne ant kokios popierukės.
Ant blankos užrašykite iš kokio miesto, kuopos nu-
merį ir dieną ir kuopos izdininko adresą, kad būtų
žinia kur pasiųst kvitą. Teipgi tēmykite ant blan-
kos rubrikos, kur kokią mokestį užrašyt. Daugumas
atsiunčia visą sumą sykiu, ir nežinia kaip ją paskir-
styt. Arba užrašo mokestį už "Tėvynę" rubrikoj
kur tautiški centai. Reikia žinot, kad izdininkas turi
vest skaitlių atskiriam kiekvienos mokesties. Taigi
meldžiu, kad nors vieną bertainį apsisaugotumet nuo
klaidų, nes klaidos daug daro kēblumo siuntinėjant
atgal dėl pataisymo.

S.L.A. ženkleliai ir konstitucijos yra pas izdi-
ninką, o kiti kuopoms reikalingi daiktai pas sekr.

Kaslink Westville, Ill. 29 kuopos atsišaukimo
"Tėvynės" 46 numerij, aukos atsiųstos ant emig-
rantų namo, buvo pagarsintos "Tėvynės" 37 num.
izdininko atskaitoj, ir kuopai apie tai pranešta. Ats-
kaitoj buvo trijų kuopų sykiu pagarsinta: Westville,
Ill. \$5, iš Cleveland, Ohio \$1 ir Dr. Lietuvos Sūnų iš
Troop, Pa. \$5, viso \$11. Temykite kur parašyta
emigrantų fondui \$11.

S.L.A. izdininkas J. Skritulskas.

Kame dora ir tiesa?

Bagočius priimdamas ar pasisiūlydamas į kandi-
daturą ant S.L.A. pirmininko ir "Kovos" administra-
toriaus buvusiuose balsavimuose galėjo apgaut socia-
listus ir demokratų pameluodamas, jog yra Suvieny-

tų Valstijų piliečiu, ir dėlto tapo į abi valdybas iš-
rinktu nelegališkai-neteisingai, nes nebuvo piliečiu.
Pagal "Keleivį", po nepaprasto S.L.A. seimio Wilkes
Barre, Pa., Bagočius išsireiškė turįs dvejas pirmas,
o trečias pilnas, pilietiškas popieras. Pagal žinovus
L.S.S., Bagočius turįs pilnas popieras ne savo vardu,
ir antras pirmas popieras ant savo vardo.

Bagočius priimdamas kandidatūrą ant S. L. A.
pirmininko pirm visko turėjo atsimint S.L.A. konsti-
tuciją, kuri reikalauja, idant visi centro valdybos na-
riai būtų piliečiais. Bagočius ignoravo konstituciją
nežiūrėdamas kokios iš to pasekmės gali išeit.

Taigi Bagočius šaldriškai pamelavo S.L.A. or-
ganizacijai ir ant juoko ją pastatė. Žiūrėkite jūs avi-
nai ir socialistai ir demokratai kaip aš noriu teip ir
padarau. Milukas numerio 2.

Bet negana tos iškirstos baikos. Bagočius da-
bar su "auksiniais vyrais" padarė suokalbj—konspi-
raciją, viską apverst augštyn kojoms. "Išrinkt visą
S.L.A. centro valdybą iš mūsų žmonių" ir pats vėl
pirmininku, ir "mėginsęs dar sykį išgelbēt Susiv.,
bet ne teip klaidingai kaip praeitu sykiu", nes neiš-
gelbėjo, tik labiau įklampino.

Bagočių galima išteisint dėlei noro vėl tapt S.L.
A. pirmininku, nes jis spjauja ant doros ir principais
šinkuoja kaip žydelis pipirais. Bet jau negalima iš-
teisint tų ypatų "žinomų lietuviškai visuomenei, trok-
štančių labo žmonijai", be kurių pritarimo Bagočius
nebūtų garsinęs jų vardų į kandidatus, į centro val-
dybą būsenčiuose rinkimuose. Buvusiuose rinkimuo-
se tie "aukso vyrai" galėjo būt Bagočiaus apgauti,
tikėdami jo melagystei. Bēt kaip teisint juos dabar,
kada kiaurai plati Amerika žino, jog Bagočius nėra
piliečiu, ir dėlto negali būt S.L.A. pirmininku, o jie
su juomi eina jau "išlupt" Susiv. iš Tareilos ir kitų
Susiv. neprietelių rankų? "Aukso vyrai" dalyvau-
dami su principų šinkorium, ir patys pastoja šinko-
riais.

Neatleistina kaltė centro valdybos, kuri sužino-
jusi, jog Bagočius nėra Suv. Valstijų piliečiu, nesu-
spendavo jo iki seimui pagal įstatymų skirsnį VI, §4,
už apgavystę S.L.A. narių, meluojant, jog esąs pi-
liečiu. Centro valdyba slėpė tą Bagočiaus melagystę
su tikslu, jog viskas praeis be trukšmo, ramiai. Ba-
gočius pasitrauks ir tylės. Bēt apsiavylė.

Bagočius ir "draugai" socialistai, tai ne toki
žmonės, su kuriais galima būtų bent kompramisu su-
sitar. Jie teip kaip ir kunigai. Jei nešoki pagal jų
dūdą, tai "raus". Jie neklaidingi.

Bagočiaus visi darbai, kaipo S.L.A. pirmininko
yra nelegališki, be vertės. Girdėjau nuo žmonių, jog
Bagočius pasirašydamas ant dokumentų, visados ra-
šėsi raudonu rašalu ir teip didelėmis raidėmis, jog
užrašė kitų valdininkų pravardes.

Vienok Bagočius skaitosi save pirmininku ir da-
bar, ir dėlto negrąžina Susiv. turto legališkam pirmi-
ninkui, Tareilai. Jis turbūt su tikslu paėmė ir Sus

narių blankas (kurios turi būt pas sekretorių) idant turėtų ant ko "uždėt savo auksinę ranką". Blankos guli po Bagočiaus "ranka" ir Susiv. turi nereikalingai naujas spaudint. Už tą "uždėjimą rankos" ant blankų, Bagočius papuola po bauda suspendavimo antru kartu sulyg įstatymų skirsnio VI, §7. Centro valdybos priedermė yra tuojaus tai apskelbt "Tėv."

XXIII seimas išrinko komisiją sutaisymui balsavimo blankų, ir komisija *turėjo veikt vienokiai*. Bet komisoriai pasidalino į dvi partiji. Paskui komisorius pasekė ir kuopos, pritariančios tai vienai, tai antrai partijai. Galima laukt dvejų blankų. Ant Balevičiaus-Damijonaičio blankų balsuos demokratai, ant Aponaičio blankų, socialistai. Pasekmė tokio balsavimo-pasidalinimo Susiv. narių į du abazu išrenkant dvi centro valdybas ir peštinė ant seimo.

Argi nepuikią štuką iškirto socialistai su "referendumu" ir tai vis dėl Susiv. gerovės.

Visuotinas balsavimas yra geru, vienok socialistai jį varto kaip rankovę ir mindžioja jo tiesas.

Tulos kuopos dar ir dabar skaito Bagočių tikruoju pirmininku, ir nepaiso konstitucijos reikalavimų, įstatymų, kuriuos pasižadėjo pildyt, sergėt.

Bagočius nori pastatyt Susiv. ant kojų idant jį kiekvienas neluptų, neskustų. Jeigu jau Bagočiui teip rūpi Susiv., tai kodėl jis neparodo tų lupikų, skutikų, kame ir kaip jie atlieka tą lupimą, skutimą?

Bagočiaus darbštumą Susiv. gerovei liūdyja jo kelionės ir kalbos Pensylvanijoje, kur apie Susiv. nė žodžio neprisiminė. Bostone prabylo, tai ir viskas.

Visi Susiv. L.A. nariai pasidaruokime teip, kaip darbavomės ištraukę Susiv. iš klampynės po 16 seimo, ir nedaleiskime idant bent kas mūsų organizaciją vėl į klampynę vestų.

P. Mikolainis.

Dėlei F. J. Bagočiaus agitacijos.

No. 46 "Tėvynės" yra patilpęs F. J. Bagočiaus laiškas, apie kurį aš noriu šį-tą pakalbėt. Kad F. J. Bagočius yra gabus sau nepatinkamas ypatas purvais drapstyt, tai jau yra žinomas dalykas, bet kad dėl savo ypatingos naudos teip bjauriai pasielgtų, kaip parodo tas "agitatyviškas laiškas", nebuvo galima tikėt. Iš to laiško kiekvienas, ir menkai manantis gali suprast su kokiu mieriu F. J. Bagočius melagingai, be jokių faktų, t. y. be nurodymų kur ir kokiu būdu tie "juodieji tautiečiai" lupa, skuta, išnaudoja ir kad Sus. Liet. Am. yra bjaurioj klampynėj įvilktas Tareilos, Žem., Damijonaičio, Jokubyno, Alytos ir teip toliaus.

No. 42 "Tėvynės" F. J. Bagočius, skyriuje S. L. A. reikaluose, straipsnelyje "S.L.A. nariams", viešai praneša, kad: "S.L.A. reikalai yra normališ-kame stovyje ir nariai neprivalo rūpintis", kad: "S. joks pavojus negresia", o dabar per laiškus, (kurių, galima manyt ne vieną paleido "brangiems draugams") platina melagingas žinias, būk "Susiv. bjaurioj klampynėj" ir t.t.

Jis rašo, būk "jie mane įkando valdžiai, jų paprasti darbai lošt šnipų, išdavikų ir sukčių rolę", bet kur ir kaip tas atsitiko, nepasako, nes ir negali pasakyt, kadangi kas link manęs, tai niekad os teip nedariau. Toliaus sako: "Bet su tokiais žmonėmis dirbt, kaip Tareila, Žemant., Strim. ir Paukštis, tai nė viens doras, inteligentas nedirbs". Čia suprantama, kad "doru, inteligentu" F. J. Bagočius save rokuoja, na ir ar-gi tokis agitatyviškas laiškas F. J. Bagočiaus nėra "doras, inteligentiškas" darbas?!!! O juk-gi laiško autorius ir kitais dar doros "aktais" yra atsižymėjęs, kaip ve: 1) savame laike patarnavimas kapitalistams, (kuriuos dabar prakalbose niekina) parūpinant jiems straiklaužius, 2) kreiva prisieka, kaippo liūdininko byloje geležkelio bendrovės, 3) trejos ūkėsystės popieros, apie ką pats prisipažino, ir 4) besąžiniškas pasilaikymas \$75 iš posmertinės po myriui 154 kuopos S.L.A. nariui Juozui Staškūnui. O ką, ar ne "doras inteligentas"? Mat jo niekinami oponentai panašiais doros "aktais" nėra atsižymėję, todėl ir ne stebėtina, kad su jais negalima dirbt.

"Susiv. gelbėt?" Norėjau ir likau (suprask pirmininku S.L.A.) "Tai-gi aš mėginsiu dar sykį išgelbėt Sus., bet ne teip klaidingai, kaip praeitu sykiu". Na, ar-gi čia ne juokai? Lyg ir jis jau būtų Sus. kada nors, ir tai klausimas iš keno nagų išgelbėjęs, rodosi tas niekad os neatsitiko, nes nebuvo reikalo. Dar sykį gelbėt Sus.?!!! Mat koks galingas! Na ir ar tuomi neparodo, kad pats vienas, su pagelba "iš mūsų žmonių" nori, kaip jis pats sako "8,000 nekaltų" už nosių vadziot. Vienok aš manau, kad jo geismas neišsipildys, tie 8,000 ir visi lietuviai pažino vilką avies kailyje. Sako: "Išrodinėt visas jų niekšystes, būtų per ilgu", o tuom tarpu nė vienos "niekšystės" faktiškai nedarodo. "Jie matė, jog jiems "biznį" gadinu". Na ir kodėl nepasako kokį "biznį", juk-gi daleiskime, pavadint ką-nors vagiu, yra lengva, vienok kad priduoť svarbumą tvirtinimui, reikia pasakyt, kur ir ką pavogė. Juk ir teismas be darodymo kaltės, žmogaus nepasmerkia.

"Išrinkt visą cent. Sus. Liet. Am. valdybą iš mūsų žmonių". Ką tai reiškia? Juk ir dabartinė c. valdyba nesusideda iš kalmukų, mongolų ar kitų kokių, vien tik iš mūsų žmonių — iš lietuvių." Ak, reikia suprast kas tie "mūsų žmonės", tai socialistai, nes kiti visi — tai "juodieji tautiečiai". Na, oť iš tautiškojo Susiv. verčia į partyviškąjį, kur galės viešpataut vien "mūsų žmonės", teip lygiai, kaip Kitajuje vien "mandžiūrų dinastija". Centro valdyba, su F. J. Bagočiumi prišakyje, jau paskirta, tik reikia užtvirtint, ir turės teip būt, o kiti visi "šunučiai" "raus" eis sako "jei aš būsiu Bagočium" dar-gi su perkūnais...., na ir kaip-gi be "ceremonijų" O! kokia puiki, mandagi "doro inteligento" agitacija.

Neužginamas dalykas, kad ir tarpe draugų socialistų yra gerų, dorų ypatų, ir todėl tikiu, kad toks pasielgimas F. J. Bagočiaus, ne menkiaus ir juos už-

gauna, kaip ir tuos, kurie laiške yra pravardėmis paminėti, ir todėl visi S.L.A. nariai, ar ilgai dar nesu-siprasime ir neduosime jam (F. J. Bagočiui) tą, ką jis kitiems nori suteikt.

Nuo F. J. Bagočiaus reikalauju, kad visas melagystes ir juodinimus mano ypotos, atšauktų viešai. Bet... ką-gi galima reikalaut nuo panašaus "doro inteligento", kuris, norint į draugus, tokius iš tiesų "purvinius" laiškus rašinėja; manau, kad ir beto plačioji visuomenė supras, kad tai yra melaginga ir be-sąžiniška agitacijos sistema, kokios nė bjauriausi poli-tikieriai neišdrįstų vartot.

Ypatos, kurias S.L.A. nariai atras vertais jiems tarnaut, tai ir be jokios agitacijos jas atras ir bus iš-rinktos į centro valdybą.

Jonas Žemantauskas.

Centro sekr. apskaita už spalio bert. 1908.

Vaikų skyriaus suspenduoti.

Kp. Nr.

- 10 Cecilija Jociūtė.
- 23 Elzbieta M. Birštoniūtė, Vaclovas Draugelis.
- 24 Juozas Kasiulynas, Zygmantas Kasiulynas.
- 36 Jonas Genaitis, Liudvika Genaičiukė.
- 38 Vincas Nauda, Adomas Stanynas, Juozas Martinaitis, Aleksandras Dobrovolskis, Alena Dobrovolskiūtė.
- 41 Tamošius Milius.
- 64 Pijušas Adomaitis.
- 73 Antanas Bočkus.
- 80 Albinas Drazdis, Magdė Drazdziūtė.
- 82 Juozas Kaminskas.

Nariai suspenduoti už tautiškus centus.

- 10 Matjošius Vasikonis.
- 32 Petras Lazauckas.
- 65 Marė Kašinskienė.
- 90 Vincas Morkevičius.
- 104 Jonas Norvilas.
- 109 Ona Valentinavičiukė.
- 148 Jonas Šulis.

Nariai suspenduoti už S.L.A. organą.

- 1 Magdė Ambraziėnė.
- 3 Ona Urbienė, Magdė Stasanauskienė, Antanas Gedaravičius, Vincas Vensevičius.
- 4 Stasys Špukauskas, Petras Stankevičius, Ona Valantinienė, Alena Diškevičiūtė, Juozas Krasauckas, Juozas Antanavičius, Tamošius Urbonas.
- 10 Petronė Durčiuvienė, Aleksandras Barisas.
- 17 Juozas Šarkius.
- 20 Teklė Rimkienė, Feliksas Šemanauskas.
- 29 Kazys Saročka.
- 31 Juozas Miliauckas, Magdė Švedienė.
- 32 Marė Butkuvienė, Valentinas O. Mačinskas.
- 35 Vincas Šulinskas.
- 36 Ona Valaitienė.
- 38 Jurgis Venskevičius, Jonas Kijauckas, Vincas Paškauskas, Marė Karalevičienė, Jonas Bergeris, Rozė Mekšrienė.
- 40 Petras Ambrazaitis, Jurgis Samuolis, Elzbieta Bratenaitė.
- 41 Alena Kalpokūtė, Vladas Lekavičius, Konstantas Pašakarnis, Antanas Jančius.
- 46 Antanas Genčius.

- 47 Ona Juškeliūtė.
  - 53 Kazys Butvilauckas, Juozas Kazlauckas, Kazys Švitra.
  - 58 Aleksandras Puras, Vincas Markauskas.
  - 64 Liudvikas Žitkus.
  - 66 Jonas Holzvigas, Aleksandras Vaičekauskis.
  - 72 Petronė Sabakoniūtė.
  - 73 Jonas Velička.
  - 79 Juozas Dumkus, Vincas Maslauckas.
  - 81 Petras Tamašiunas.
  - 82 Jonas Venslovas.
  - 87 Petronė Litvinienė.
  - 88 Stasys Šliauteris, Ona Šipalienė.
  - 91 Tamošius Gelčius, Vincas Juškevičius, Steponija Urbanavičienė, Juozas Adomavičius.
  - 102 Marcelė Miglinienė, Teklė Stadalnikienė, Pranė Rutkauskienė, Karolius Valackis.
  - 109 Kazys Meldazis, Mikas Šalaševičius, Kazys Juškevičius, Ona Kučinskiūtė, Steponas Keinis, Tamošius Jackus, Petras Kabelis, Ona Kalasauckiūtė.
  - 118 Mikas Kazlauckas, Stasys Tiškus, Juozas Gicevičius, Juozas Taloška, Vincas Sabaitis, Jonas Stonelunas, Adomas Grečnas Norbertas Gudaitis.
  - 126 Marė Račiūtė.
  - 127 Anastazija Misiunaitė, Karolina Černauckienė, Ona Žukiūtė, Mikalina Blazikoniūtė, Julė Aibavičienė, Juzė Tartoniūtė, Valerija Marceliūtė, Petronė Dankaitaitė, Petronė Bruverienė.
  - 128 Antanas Jankauskas.
  - 129 Bronius Ibenskis.
  - 133 Petras Gavėnas.
  - 141 Marė Šarkauckienė.
  - 142 Pranas Rinkevičius.
  - 148 Jonas Ruzgaitis, Antanas Šlederys, Vincas Šmita, Jonas Murka, Juozas Navagonskis, Juozas Žvinklis.
  - 171 Mikas Lisanavičius.
  - 174 Vincas Jusaitis.
  - 183 Liudvika Bernotavičienė.
  - 187 Petras Meravičius.
- Pavienis: Jonas Jasaitis.

Nariai išbraukti iš S.L.A. už spalį 1908 m.

- 1 Antanas Banešunas, Rozė Banešunienė, Juozas Puodėnas.
- 3 Motiejus Brazinskas, Antanas Janulevičius.
- 7 Daminykas Turskas, Petras Jančauskas, Jonas Bindokas, Antanas Kašiuba, Ona Kašiubienė, Baltrius Sakalauskas.
- 8 Juozas Krantauckas, Antanas Šalaševičius.
- 10 Antanas Dvorzeckis, Jonas Augustaitis, Baltrius Masiokas, Marė Kazlauckienė.
- 11 Anelė Dzekoniūtė, Jonas Višniauskas, Jeronimas Opas, Juozas Gruncyks, Anelė Vaitkiūtė, Motiejus Vokietaitis.
- 12 Vincas V. Kulvinskas.
- 13 Jonas Grebliauckas, Vincas Brazukas.
- 14 Andrius Binkus, Jonas Bitinas, Vincas Savickas.
- 15 Jonas Šilingis, Marė Šilingienė.
- 16 Magdė Milčinskiūtė, Marė Milčinskiūtė.
- 20 Bronius Kamaitis, Vincas Šopys, Pranas A. Švirinas.
- 23 Martinas Razas, Vladas Revinskas, Mateušas Šukevičius, Antanas Karpavičius, Jonas Milius, Jurgis Marcinkevičius, Antanas Arminas, Marė Arminienė, Magdė Kučinskienė, Andrius Raugevičius, Marė Raugevičienė, Vincas Česnauckas.
- 29 Jonas Kasperckas.
- 30 Adomas Tabaras, Jadvyga Tabarienė, Baltrius Andriukaitis, Jonas Šimkus.
- 31 Petras Bukevičius.
- 32 Johanna Volungevičiūtė, Tamošius Volungevičius, Emilija Tabariūtė, Ona Volungevičienė.
- 33 Antanas Norvaiša, Vincas Venskis, Jonas Mockevičius, Rokas Tamašauskas, Pranas Navickas, Leonas Terminas.
- 36 Povilas Masiulis, Vaclovas Maneikis, Antanas Lazauckas, Ka-

- zys Petryla, Antanas Nutautas, Antanas Ozelis, Julė Maneikienė.
- 37 Jieva Vaičiulienė.
- 38 Izidorius Matjošaitis, Aleksandras Lappo 2439, Pranas Radzevičius, Ona Žemeckienė, Aleksandras Lappo 4905, Aleksandra Kučinskienė, Magdė Matulevičiūtė, Simanas Abromavičius.
- 39 Daminykas Lagunavičius, Elzbieta Lagunavičienė, Kazys Lagunavičius, Banise Staviėckienė.
- 40 Augustas Pranskietis, Mikas Dauginykas, Antanas Samuolis, Juozas Bergelis, Damicelė Dirienė, Antanas Petrauskas, Antanina Petrauskienė, Povilas Stanišauckas, Elzbieta Krauzlienė, Daminyka Miskevičiūtė, Katrė Dauginykienė, Petras Valaitis, Povilas Valaitis.
- 41 Vladas Barisas, Karolius Karsokas, Rasia Karsokienė, Antanas Riaubaitis, Feliksas Navickas, Mikas Naktinis.
- 42 Jonas Aliukevičius.
- 43 Mikas Dambrauckas, Juozas Milleris, Jurgis Cvilikas.
- 44 Petras Jurgelaitis, Jonas Kasparavičius, Antanas Mikalauckas, Povilas Gutauskas.
- 45 Juozas Padimanskis, Juozas Linkauckas, Mateušas Krivickas, Andrius Černauckas, Andrius Janušaitis.
- 49 Tamošius Rinkevičius, Augustas Strungis.
- 50 Andrius Gorina.
- 51 Bronė Baltruviėnė, Selvestras Tamašauckas.
- 52 Vincas Skučas.
- 53 Antanas Ragelis, Petronė Krancevičienė, Zigmas Jagelevičius, Ksaveras Gecevičius, Vincas Marčiulaitis, Jurgis Veryga, Juozas Turčinavičius.
- 57 Elzbieta Trasikaičiūtė.
- 58 Grigorius Stanis, Ferdinandas Tamulevičius, Vaclovas Zapeiriackas, Mikas Lazauckas, Vincas Baliunas, Gabrielius Jonis, Daminykas Zygmantas.
- 64 Kazys Mikolaitis.
- 66 Andrius Juozaitis.
- 69 Kazys Jurijanč.
- 71 Jurgis Abraitis, Ona Balčiuvienė, Zopija Mačiulaičiūtė.
- 72 Apolionija Pugzliūtė.
- 73 Mikas Poška.
- 74 Leonas Semanauskas, Pranas Unduris.
- 75 Jurgis Žvaigždis.
- 76 Mateušas Naginionis.
- 79 Jurgis Stepanavičius, Selvestras Mankus, Andrius Katkevičius, Juozas Petrauckas, Mikas Benis, Mikas Paplauskas, Vincas Paplauskas.
- 80 Bernadas Busilas.
- 83 Vincas Teleiša, Jonas Kulbokas.
- 84 Emilija Gyvienė.
- 86 Jurgis Čivinskas, Jonas Stelmokas, Katrė Stelmokienė, Ignatas Kazlauckas, Jonas E. Štarolis, Petras Grigaliunas, Antanas Senulis.
- 87 Kazys Šestakauskas, Justinas Ramanauskas.
- 90 Jonas Asevičius, Simanas Skirpstunas, Antanyna Kymantaitė.
- 91 Juozas Ragašinskas.
- 96 Jurgis Mizeris.
- 100 Konstantas Rickis, Hipolitas Jasnovskis.
- 104 Petras Stirbis, Juozas Baltušis, Izidorius Sundukevičius, Augustas Sundukevičius, Antanas Ambrozaitis, Benediktas Sakunas, Vladas Saulevičius, Antanas Beinoris, Petras Albavičius, Juozas Lukošius, Jonas Burbulis, Stasys Poškus, Petras Dubickas, Simanas Anukštis.
- 105 Elzbieta Dzedolikienė.
- 106 Antanas Stepanavičius, Aleksandras Repšis.
- 108 Povilas Lapeikis, Antanas Valentukonis.
- 109 Bernadas Vavrinskas, Antanas Paulionis, Feliksas Zajankauskas, Vincas Pranckevičius, Jonas Bendar.
- 111 Juozas Cvirka.
- 112 Kazys Kirkutis.
- 113 Kazys Vitortas.
- 114 Povilas Vinciunas, Stasys Dragunas, Izidorius Balčius.
- 116 Aleksandras Lipskis.
- 118 Jonas Sinkevičius, Pranas Černauckas, Vincas Pranckevičius, Martinas Remeika, Vincas Stankaitis.
- 119 Jieva Adziukienė, Juozas Daukšis, Marė Daukšienė, Magdė Podolskienė, Martinas Saveika.
- 121 Vincas Mikna, Antanas Šulis, Pranas Jakubauskas, Simanas Salauskas.
- 122 Antanas Kučinskas, Marė Bacevičaitė, Motiejus Bakis, Juozas Vaškevičius.
- 124 Antanas J. Budininkas.
- 125 Jurgis Unguraitis.
- 126 Mikalina Jukelienė.
- 127 Adelė Aleksiniūtė, Agota Urboniūtė, Magdė Pašakarnienė, Viktė Norbutaitė, Mikalina Slaučiūtė, Antanina Šimkoniūtė, Teofilė Jakimaniūtė.
- 130 Ipolitas Nemčauskas.
- 131 Jokymas Macijauckas, Ignas Šiušis.
- 133 Juozas Radzius, Jonas B. Brynza, Pranas Gudas, Pr. Mironis.
- 139 Juozas Gavrilavičius, Jonas Bagdonas.
- 140 Antanas Raulynaitis, Kazys Paliunas.
- 142 Adolpas Mizaras, Ignotas Januška.
- 143 Vincas Paseckas.
- 144 Emilija Sabaliauskienė.
- 146 Mikas Guravičius, Jieva Guravičienė, Petras Morgelis, Adomas Ambrasiunas.
- 147 Juozas Gruzinskas, Vincas Sutkaitis, Antanas Pauzunas.
- 148 Jonas Šimkevičius, Juozas Kvietkauskas, Kristupas Vaitis, Antanas Rudaitis, Aleksandras Dambrauckas.
- 151 Jonas Rimkunas, Viktoras Staniulis, Julė Stankevičiūtė.
- 153 Juozas Judickas.
- 154 Ciprijonas Tuskenis, Kazys Tamašauckas, Juozas Semsys, Mikas Grigaliunas, Juozas Lukoševičius.
- 155 Juozas Matulaitis, Marė Matulaitienė, Petras Subačius, Andrius Karalius.
- 158 Pijušas Vaitiekunas, Kazys Janišauckas, Vincas Pranckevičius, Pranas Janušas, Juozas Monkevičius, Rozalija Višinskienė, Ona Blaškiūtė, Mikas Jaseliunas, Jieva Kalinauckiūtė, Petras Čimkus, Elzbieta Karalienė, Jonas Narbutas, Petronė Dumšienė, Kazys Trapočka, Katrė Leonavičiūtė, Pranas Lastauckas.
- 160 Jonas Žemaitis, Petras Masaitis, Simonas Masiukevičius.
- 162 Adomas Stepanavičius, Jonas Stepanavičius, Jonas Uzdavinis.
- 166 Pranas Malikauskas.
- 170 Antanas Dambrauskas.
- 172 Antanas Narbutas, Daminykas Stulpinas, Pranas Balčiunas, Mikas Bočkauskas.
- 174 Kasparas Janulis.
- 175 Jieva Barauckiūtė.
- 178 Antanas Laurinčikas.
- 180 Antanas K. Barauckas, Juozas Baltuška.
- 182 Juozas Burkauckas, Juozas Augustauckas.
- 184 Petras Kalauta, Jonas Tarutis.
- 185 Kazys Stančikas, Adomas Handros, Antanas Bajorynas, Tamošius Mosteika, Juozas Mikeliunas, Jurgis Zaranka, Juozas Vašeikis, Petras Baltušis, Antanas Mikalavičius.
- 187 Antanas Mačiota.
- 189 Jonas Kotkė, Juozas Rutka.
- 190 Ignotas Vaičiulis, Kazys Linartas.
- Pavieniai: Karolius Rutkus, Ona Petrauskienė, Juozas Petrauskas.
- Vaikų skyrius išbraukti.**
- 10 Jurgis Janušauskas.
- 11 Aldona Mažukaičiūtė.
- 23 Albinas Arminas.
- 38 Milda Bernočiūtė.
- 40 Juozas Stanišauskas.
- 71 Julė Špokiūtė.

Skaitlius narių Susiv. Liet. Am.

no. kuop.		Pilni.	Suspend.	Išbrauk.					
1	Edwardsville, Pa.	140	5	3	69	Rochester, N. Y.	37	1	1
2	Forest City, Pa.	18	1	—	71	Hoboken, N. J.	12	2	3
3	Elizabeth, N. J.	79	11	2	72	So. Boston, Mass.	70	2	1
4	Lost Creek, Pa.	107	3	—	73	Elizabeth, N. J.	11	1	1
5	Plymouth, Pa.	37	—	—	74	So. Chicago, Ill.	67	4	2
6	Plymouth, Pa.	48	—	—	75	Los Angeles, Cal.	21	—	1
7	Pittston, Pa.	185	5	6	76	Throop, Pa.	61	2	1
8	Delray, Mich.	17	—	2	79	Springfield, Ill.	111	5	7
9	Traverse City, Mich.	9	—	—	80	Priceburg, Pa.	4	7	1
10	Philadelphia, Pa.	134	16	4	81	Exeter Borough, Pa.	22	2	—
11	Waterbury, Conn.	391	7	6	82	Pana, Ill.	56	6	—
12	Nanticoke, Pa.	14	—	1	83	Brooklyn, N. Y.	46	1	2
13	Minersville, Pa.	50	8	2	84	New Haven, Conn.	36	1	1
14	Cleveland, Ohio.	84	4	3	85	Edwardsville, Pa.	57	2	—
15	Pittston, Pa.	31	1	2	86	Allegheny City, Pa.	9	2	7
16	Mahanoy Plane, Pa.	18	1	2	87	So. Omaha, Neb.	80	1	2
17	Brockton, Mass.	43	6	—	88	East St. Louis, Ill.	12	3	—
18	Westville, Ill.	32	—	—	89	New Britain, Conn.	23	1	—
19	Toluca, Ill.	7	2	—	90	Yonkers, N. Y.	21	1	3
20	Union City, Conn.	105	16	3	91	Harrison, N. J.	15	6	1
21	Detroit, Mich.	37	1	—	92	Courtney, Pa.	36	4	—
22	Wilmington, Del.	15	—	—	93	New Britain, Conn.	6	—	—
23	Shenandoah, Pa.	287	18	12	94	Turner Falls, Mass.	9	—	—
24	Glen Lyon & Wanamie, Pa.	128	2	—	95	Export, Pa.	15	—	—
25	Hastings, Pa.	10	—	—	96	Herrin, Ill.	38	—	1
27	Newark, N. J.	21	—	—	97	Cle Elum, Wash.	39	4	—
29	Westville, Ill.	95	4	1	99	Herminie, Pa.	9	—	—
30	Scranton, Pa.	111	6	4	100	San Francisco, Cal.	14	2	2
31	Mahanoy City, Pa.	93	12	1	101	Paterson, N. J.	75	2	—
32	So. Boston, Mass.	65	6	4	102	West Lynn, Mass.	—	4	—
33	So. Boston, Mass.	199	7	6	103	Johnston City, Ill.	44	—	—
34	New Britain, Conn.	151	6	—	104	Cambridge, Mass.	146	10	14
35	Wilkes Barre, Pa.	84	1	—	105	Collinsville, Ill.	21	6	1
36	Chicago, Ill.	195	20	7	106	Taunton, Mass.	27	2	2
37	Plymouth, Pa.	69	—	1	107	Shaft, Pa.	19	1	—
38	Brooklyn, N. Y.	120	19	8	108	Wilmington, Del.	12	—	2
39	Gilberton, Pa.	77	1	4	109	Chicago, Ill.	40	12	5
40	Pittsburg, Pa.	108	16	13	110	Ladd, Ill.	14	1	—
41	Lawrence, Mass.	81	6	6	111	Easton, Pa.	17	—	1
42	Wilmerding, Pa.	27	7	1	112	Seattle, Wash.	50	3	1
43	So. Boston, Mass.	170	16	3	113	Norwood, Mass.	54	4	1
44	Rhone, Pa.	77	—	4	114	Mc Kees Rocks, Pa.	15	4	3
45	Hazleton, Pa.	59	8	5	115	St. Louis, Mo.	11	—	—
46	Spring Valley, Ill.	51	4	—	116	Wilson, Pa.	6	—	1
47	Passaic, N. J.	30	1	—	117	Athol, Mass.	17	—	—
49	Meriden, Conn.	26	1	2	118	Providence, R. I.	34	10	5
50	Jersey City, N. J.	10	1	1	119	Plymouth, Pa.	43	3	5
51	Bridgeport, Conn.	66	4	2	120	Bristol, Conn.	27	5	—
52	Mt. Carmel, Pa.	57	1	1	121	Clinton, Ind.	18	—	4
53	Plymouth, Pa.	79	5	7	122	Chicago, Ill.	79	10	4
54	Nashua, N. H.	11	—	—	123	Northampton, Mass.	6	—	—
55	Torrington, Conn.	29	1	—	124	Hartford, Conn.	12	—	1
56	Foxcroft, Me.	8	—	—	125	Brooklyn, N. Y.	16	2	1
57	Worcester, Mass.	72	1	1	126	New York, N. Y.	1	1	1
58	Hudson & Maynard, Mass.	52	5	7	127	Lawrence, Mass.	41	12	7
59	Shelton, Conn.	13	—	—	128	Carnegie, Pa.	14	2	—
60	Grand Rapids, Mich.	8	1	—	129	Chicago, Ill.	36	5	—
61	So. Bethlehem, Pa.	22	1	—	130	Livingston, Ill.	14	1	1
63	Providence, R. I.	4	1	—	131	Chicago, Heights, Ill.	35	4	2
64	Baltimore, Md.	79	3	1	132	Pottsville, Pa.	23	2	—
65	Oglesby, Ill.	16	2	—	133	Valparaiso, Ind.	23	2	4
66	Ansonia, Conn.	28	5	1	134	Meriden, Conn.	2	2	—
67	Luzerne, Pa.	20	—	—	135	Riverton, Ill.	17	1	—
68	Breslau, Pa.	39	1	—	136	Pittsburg, Pa.	31	—	—
					137	Wilburton, Okla.	41	—	—
					138	Cambridge, Mass.	9	1	—
					139	Chicago, Ill.	21	5	2
					140	Rockford, Ill.	4	—	2
					141	Duquoin, Ill.	4	1	—

142	New Haven, Conn.	33	3	2
143	W. Scranton, Pa.	37	5	1
144	Westville, Ill.	18	—	1
145	Bridgeport, Conn.	4	—	—
146	S. S. Pittsburg, Pa.	12	—	4
147	Girardville, Pa.	23	—	3
148	Montreal, Canada.	67	13	5
149	Ashley, Pa.	18	—	—
151	Central Falls, R. I.	4	1	3
152	Braddock, Pa.	25	5	—
153	Du Bois, Pa.	25	1	1
154	Allegheny City, Pa.	16	6	5
155	Benld, Ill.	66	3	4
156	Gardner Mass.	38	4	—
157	Youngstown, Ohio.	11	—	—
158	Baltimore, Md.	31	81	16
159	Easton, Pa.	11	—	—
160	Donora, Pa.	26	2	3
161	Tacoma, Wash.	16	1	—
162	Freeland, Pa.	55	1	3
163	Puritan, Pa.	15	—	—
164	W. Frankfort, Ill.	21	1	—
165	So. Boston, Mass.	34	1	—
166	Lorain, Ohio.	9	—	1
167	Joliet, Ill.	33	3	—
168	Stamford, Conn.	17	2	—
169	Racine, Wis.	14	3	—
170	Philadelphia, Pa.	22	—	1
171	Bentleyville, Pa.	18	1	—
172	Duquesne, Pa.	13	5	4
173	Athens, Ill.	7	1	—
174	Toronto, Canada	11	1	1
175	Beloit, Wis.	4	—	1
176	Steger, Ill.	9	—	—
177	Beckemeyer, Ill.	10	—	—
178	Cleveland, Ohio.	30	—	1
179	Waukegan, Ill.	20	—	—
180	De Kalb, Ill.	18	2	2
181	Maryville, Ill.	15	5	—
182	Dayton, Ohio.	8	1	2
183	Chicago, Ill.	14	3	—
184	Harrison, N. J.	7	5	2
185	Indiana Harbor, Ind.	—	—	9
186	Orange, Mass.	6	1	—
187	New Philadelphia, Pa.	16	2	1
188	Naugatuck, Conn.	20	—	—
189	Saint Clair, Pa.	25	3	2
190	New York, N. Y.	9	1	2
191	West Pullman, Ill.	11	4	—
192	Homestead, Pa.	13	1	—
193	Amsterdam, N. Y.	25	4	—
194	Grant Works, Ill.	8	2	—
195	Cedar Point, Ill.	11	4	—
196	Bayonne, N. J.	21	—	—
197	Middleboro, Mass.	15	1	—
198	Royalton, Ill.	45	1	—
199	Hartshorne, Okla.	9	—	—
200	Cantral, Ill.	29	—	—
201	Seelyville, Ind.	29	—	—
202	Lafayette, Colo.	5	—	—
203	Fitchburg, Mass.	21	—	—
204	Tamaqua, Pa.	6	—	—
205	Shirley, Mass.	5	—	—
206	Ledford, Ill.	23	—	—
Pavienių:		51	2	3
Sykiu		7802	644	329
Vaikų skyrius		277	18	6
Labu		8169	662	335

Vaikų skyrius.

1	Edwardsville, Pa.	3	—	—
2	Forest City, Pa.	2	—	—
3	Elizabeth, N. J.	2	—	—
4	Lost Creek, Pa.	10	—	—
7	Pittston, Pa.	17	—	—
10	Philadelphia, Pa.	20	1	1
11	Waterbury, Conn.	30	—	1
13	Minersville, Pa.	4	—	—
14	Cleveland, Ohio.	1	—	—
16	Mahanoy Plane, Pa.	1	—	—
22	Wilmington, Del.	1	—	—
23	Shenandoah, Pa.	33	2	1
24	Glen Lyon & Wanamie, Pa.	4	2	—
25	Hastings, Pa.	1	—	—
30	Scranton, Pa.	3	—	—
31	Mahanoy City, Pa.	1	—	—
32	So. Boston, Mass.	8	—	—
34	New Britain, Conn.	8	—	—
35	Wilkes Barre, Pa.	4	—	—
36	Chicago, Ill.	—	2	—
38	Brooklyn, N. Y.	34	5	1
40	Pittsburg, Pa.	5	—	1
41	Lawrence, Mass.	2	1	—
44	Rhone, Pa.	1	—	—
47	Passaic, N. J.	3	—	—
51	Bridgeport, Conn.	4	—	—
63	Providence, R. I.	1	—	—
64	Baltimore, Md.	—	1	—
67	Luzerne, Pa.	5	—	—
68	Breslau, Pa.	4	—	—
71	Hoboken, N. J.	—	—	1
73	Elizabeth, N. J.	1	1	—
74	So. Chicago, Ill.	2	—	—
75	Los Angeles, Cal.	3	—	—
79	Springfield, Ill.	2	—	—
80	Priceburg, Pa.	—	2	—
82	Pana, Ill.	1	1	—
85	Edwardsville, Pa.	5	—	—
90	Yonkers, N. Y.	4	—	—
92	Courtney, Pa.	5	—	—
94	Turners Falls, Mass.	2	—	—
96	Herrin, Ill.	1	—	—
99	Herminie, Pa.	4	—	—
101	Paterson, N. J.	8	—	—
102	West Lynn, Mass.	1	—	—
107	Shaft, Pa.	6	—	—
112	Seattle, Wash.	5	—	—
124	Hartford, Conn.	1	—	—
129	Chicago, Ill.	1	—	—
131	Chicago, Heights, Ill.	1	—	—
141	Duquoin, Ill.	1	—	—
155	Benld, Ill.	2	—	—
157	Youngstown, Ohio.	1	—	—
162	Freeland, Pa.	1	—	—
163	Puritan, Pa.	1	—	—
165	So. Boston, Mass.	3	—	—
167	Joliet, Ill.	1	—	—
170	Philadelphia, Pa.	1	—	—
178	Cleveland, Ohio.	1	—	—
Sykiu		277	18	6

S. L. A. Centro sekretorius

J. Žemantauskas.

Vietinės žinios.

24 metų amžiaus James McCarthy, gyvenantis po No. 636 prie Dorchester gatvės So. Bostone, susipykęs su savo mylimąja, pasiryžo pasidaryt sau galą. Jis eidamas gult, tyčia atsuko gaminės lempos dėmelę ir užmigo.... Ryto metą, motina nesulaukdama sūnaus atsikeliant, ėjo jį budint. Radusi kambario duris užrakintas, pašaukė policiją kuri išlaužusi duris, rado vaikiną nuo gazo užtroškusį.

Samuel Frank kurs gyvena po No. 22 prie N. Russel gatvės, iš 10 į 11 gruodžio, palydėjo savo turto \$500. Kuomet jis ėjo namo nakties laiku, tarpe N. Russel ir North gatvių, pasivijo jį du jauni, dailei apsirėdę vyrai, sulaukė jį ir pridėję jam prie krūtinės revolverius, kad nesikrutintų ir nesišauktų pagalbos, iškratė jo kišenių kuriuose suradę \$500, pasiėmė juos ir patį sunyko tamsumose.

15 gruodžio buvo rinkimai mokykloms direktorių, aldermanų ir kitų viršininkų Bostono ir jo priemiesčiams. Tuomi pat sykiu buvo balsavimai gertuvėms "laisnius" ar juos panaikint. Šiame balsavo 57 tūkstančiai 5 šimtai ir 86 ypatos. Kad panaikint "laisnius", balsų buvo 22 tūks. 7 šimtai ir 99. Kad palikt, buvo balsų 34 tūks. 7 šimtai ir 87. Taigi, už palikimą daugiausiai balsų 11 tūks. 9 šimtai ir 88 daugiausiai negu už panaikinimą.

Į policijos stotį prie Dorchester gatvės So. Bostone, atėjo nepažįstamas vyras, kurs policijos kapitonui pasisakė, kad jis buvęs Battle Mountain So. Dakotos valstijoje ir ten papildęs žmogžudybę, ir todėl liepė save areštuot ir išvežt į vietą kurioje žmogžudybė buvo papildyta. Kapitonas nenorėjo tikėt jo pasakojimams ir buvo beatsisakęs išpildyt reikalavimą, bet nepažįstamasis tikrino, kad jis visai nejuokaujęs, jis tikrai žmogžudybę papildęs, ir patvirtinimui savo žodžių, pasakė, kad jis nužudęs W.M. Watts, kurs iš Bostono buvo ten nuvažiavęs; jis jį nužudęs balandžio mėnesije.

Kapitonas matydamas, kad nepažįstamasis "nebaikauja", areštavo jį ir stengsis persitikrint, ar teisybė tame apie ką tas vyras pasakojo.

Bostono miesto rodoj prasidėjo svarstymai apie sujungimą tuneliu So. Bostono su Bostonu. Pirmiausiai pradėta kalbėt apie pleną, pagal kurio turėtų pirmiausiai būt pažymėta vieta kuria tunelis turėtų būt nuvestas. Pirmas sumanymas paduota, kad tunelis turėtų prasidėt nuo naujojo tunelio prie Washington gatvės į Broadway Extension gatvę, skersai kanalą, ir Broadway gatve iki Thomas Park. Nuo Thomas Park, 6 gatve į rytus iki pat jurių krašto.

Smulkios žinutės iš svietur.

¶ Francūzijos ministerių tarybon buvo paduota projektas, reikalaujantis, kad mirties bauda Francūzijoje būtų panaikinta. Tas projektas tapo perduotas rodos butui, kur 330 balsų prieš 201, mirties bauda palikta.

¶ Port-aute Prince tapo išrinktas naujas prezidentas kurs nuo savęs paskyrė naują ministerių gabinetą. Maištai ant valandos nurimo.

¶ Peterburge cholera nors buvo užsnūdusi, dabar vėl atbunda, žmonių vis daugiausiai suserga. Ligonbučiuose pradėta daugiausiai vietas daryt ligoniams.

¶ Kalkute, Indijose, expliodavo parako sąpyla. Expliozijos sudraskyta 11 ypatų, o 6 sužeista. Iš sužeistųjų 3 turės tuojaus numirt.

¶ Austrijos kareivija pradeda maištus. Namie pakėlė maištą 57 pulkas. Dabar į Bosnę atvežus 36 pulką, kada visi kareiviai apleido trūkį, numetė ginklus ir pradėjo giedot giesmes Serbijai ant garbės. Giesmininkai nuvežta atgal į Austriją ir ten bus teisei kariškojo teismo už viešpatijos įžeidimą.

¶ Colonoj, prie Suvienytų Valstijų kasamo kanalo, expliodavo 25 tonai dinamito. Apie 50 ypatų užmušta, neskaitant šiaip nuostolių.

¶ Maskvos operon susirinkusi publika išvaikė aktorius iš Austrijos atvykusios operos kuri čia norėjo perstatyt vieną iš austrijokiškų operečių. Tas ženklina neapykantą Austrijos Rusijoje.

Redaktoriaus atsakymai.

P. J. Milčiunui. Bagočiaus apgynimui, panašiai rašė M. G. Paukščiūtė. Atkartot tą patį neverta, netilps.

Korespondentams. Daugelio korespondentų atsiųsti raštai netilpo šiame numeryje dėlei stokos vietos.

Pranešimas.

Prarešame Tautiškomis Draugystėms, pristojančioms prie Susivienijimo Draugysčių, kad ikišiol buvo kaip organu "Tėvynė", kurioje tilpdavo visoki mūsų atsišaukimai, o nuo šio laiko bus "Darbininkų Viltis" už organą L.T.D.S. Todėl draugai pavieniai ar draugystės kviečiami išreikšt savo nuomonės apie susivienijimą visų draugysčių ir kitus nutarimus per "Darbininkų Viltį", kuri apsiima mums patarnaut iki kuriam laikui. Taigi meldžiame, kad draugystės pristojusios, kaip galint greitai priduoūt savo nutarimus ant rankų Dr-stės Lietuvos Sūnų sekretoriaus:

V. Burba

313 N. 15th st. Springfield, Ill.

Koncertas.

So. Boston, Mass. Paminėjimui 30 metinių sukaktuvių nuo gimimo Dr. Vinco Kudirkos, bus koncertas surengtas vietinių draugų: D.L.K. Vytauto, Lietuvos Dukterų, Šv. Kazimiero, Jaunuomenės Kliubo ir Ukėsų Kliubo.

Koncertas atsibus 31 gruodžio, 8 val. vakare, lietuviškoj salėje po No. 166 Broadway Extension. Koncertas susidės iš orkestros, "Birutės Kanklių" choro dainų, solo ant smuikos ir pijano, iš prakalbų ir deklamacijų. Įeiga 25 c. ypatai. Kiekvienam prie tikieta bus duodama dovanų ženklelis su Kudirkos Paveikslu. Pelnas nuo koncerto bus apverstas Dr. Kudirkos raštų išleidimui. Visus vietinius ir iš aplinkės lietuvius kviečiame atsilankyti ant šio tautiško vakaro.

49

Komitetas.

Balius ir Laimėjimas!

Surengtas L. S. Draugystės, Wilmerding, Pa., atsibus 31 d. gruodžio 1908. Lenkų svetainėje, Watkins Ave. Prasidės 7:30 val. vakare ir trauksis iki 2 val. ryto. Įžanga vyrui ar moterei 25 c., tas pat tikietas yra geras ir ant išlaimėjimo puikios knygos "Raistas". Todėl guodjami lietuviai ir lietuvaivaitės maloniai užkviečiam atsilankyti ant to puikaus pasilinksminimo. Užpelnas bus paskirtas ant naujos L. S. D. statymo namo.

76

Nuoširdžiai kviečia L. S. D. Komitetas.

Perstatymas ir Balius!

Pirmu kartą Chicagoje bus lošta komedija "Vaito Piršlystė". Parengia 36-ta kuopa SLA., nedėlioj, 3 d. sausio 1909 m., Pulaskio salėje, 800 Ashland Ave., arti 18-tos gatvės. Lošimas prasidės 7 val. vakare. Kviečiame visus lietuvius kuoskaitlingiausia atsilankyti. "Vaito Piršlystė" yra labai juokinga komedija, verta pamatymo kiekvienam. Po perstatymo bus puikus balius, gera orchestra smagiai grajys. Juk visi žinot kad 36 kuopa SLA. priguliničiai parengia vakarus, t. y. kad žada tai ir išpildo.

Kviečia visus 36-tos kp. SLA. Komitetas.

76

Padėkavonė.

Šiuomi ištariu nuoširdų ačiu draugams už auką, Lietuvos Sūnų Draugystės, Lawrence, Mass. ir visiems aukavusiems. 3 d. gruodžio priėmiau nuo drago K. Vaivados \$3,82.

S. D. Valiulis.

Feral! Feral!

Kuainuos parengia Susiv. Liet. Dr-tės net per penkis vakarus, tai yra: Nedėlioj 7 d., Ketverge 11 d., Nedėlioj 14 d., Subatoj 20 d. ir Nedėlioj 21 d. vasario mėn. 1909 m. Svetainėje Slavia, ant 47 ir Winchester Ave., Town of Lake, Chicago, Ill. Nedėlioj 7 dieną prasidės 5 val. vakare, o kitais vakarais 6:30 val. vakare. Todėl kviečiame visus lietuvius, senus ir jaunus, nes bus kas veikt visiems, kaip tai: šokt ir laimės pažiūrēt. Teipgi meldžiam visų lietuvių parėmimo su aukoms, kaip kas išgalės. Visas surinktas turtas eis ant įkurimo visuomenės knygyno. Aukų rinkėjai šie: August Saldukas, A. S. Prečinauskas, Povylas Baltutis. Visi iš Chicago, Ill.

Nuoširdžiai kviečia visus

Komitetas.

Susirinkimai.

Waterbury, Conn. 11 kuopos SLA. mėnesinis susirinkimas atsibus dieną 1 sausio 1909 m. apie adoną 7:15 vakare, Kliubo kambaryje po No. 881 Bark st. Bus rinkimas kuopos administracijos ir nominavimas centro viršininkų. Visi nariai užkviečiam: pribūt užsimokėti bertaininę ir kitus mokesčių nauji prisirašyti.

J. Žemantauskas, 11 kp. sekr.

Cleveland, Ohio. 14 kp. SLA. metinis susirinkimas bus 3 d. sausio 1909 m., 3 val. po pietų, svetainėje J. Popavičiaus, Nr. 2539 St. Clair Ave. N. E. Meldžiu visus draugus pribut, nes dabar užėmus naujiems kuopos viršininkams vietas nežinosite kam priduoht uzmokestį ir tokiu budu tapsite suspenduotais.

Sekr. K. Saimonas.

Worcester, Mass. 57 kp. SLA. susirinkimas bus 3 d. sausio 1909 m., nedėlioj, 2 val. po pietų, svetainėje Beaver Hall, 9 B-tlet st. Meldžiame draugus neatbutinai atsilankyti, nes daug svarbtų dalykų apsvarstyt, teipgi ir naujų draugų prirašyt.

Komitet

Fitchburg, Mass. 203 kp. SLA. susirinkimas bus 3 d. sausio 1909 m., 2 val. po pietų, 26 First st. Draugai ir draugės susirkit neatbutinai visi dėl apsvarstymo svarbių reikalų, nepamirš atsivest ir naujų draugų prirašyt prie SLA.

A. Šimanauskas.

Viešas Susirinkimas.

So. Boston, Mass. Lietuvių Ukėsų Draugystės ant savo mėnesinio susirinkimo nutarē parengt viešą susirinkimą, ant kurio bus plačiai aiškinama naudigumas mokslo, ir koku būdu galima atsiekt jį. Teipgi bus aiškinta kas link gavimo darbų. Susirinkimas atsibus 1 sausio 1909 m. 7 valandą vakare po Nr. 166 Broadway Ext. So. Boston, Mass. Susirinkit kuoskaitlingiausiai.

L.U.Dr. Komitetas.

Reikalavimas.

Reikalauju vietos. Jeigu kam yra reikalingas geras bučernis, gerai suprantantis bučernės darbą, mokantis svetimtautiškas kalbas, tai yra lietuvišką, lenkišką, rusišką ir anglišką, praneškite šiuo antrašu:

J. J. Jakimavičia

256 Athens st. So. Boston, Mass.

Balius! Balius!

New Britain, Conn. Draugystė Šv. Andriejaus, parengia labai puikų metinį balių, kuris atsibus 31 d. gruodžio šių metų, Turner Hall, prie Arch gatvės. Prasidės 7:30 valandą vakare ir trauksis iki vėlai nakčiai. Muzika bus kuopuikiause. Todėl meldžiame visus lietuvius ir lietuvaivaites pribut kuodaugiausiai. Įžanga vyrams 25 c., pavienėms moterims 10 c.

Sekr. Jonas Mikalauckas.

Balius!

Bristol, Conn. Lietuvių Nepriugulmingas Kliubas parengia puikų balių ant 2 d. sausio 1909 m., ant Town Hall. Prasidės 7:30 valandą vakare ir trauksis iki 12 val. nakties. Įžanga vyrams 25 c., moterims dovanai. Nuoširdžiai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaivaites pribut.

L.N.K. Komitetas.

Įtalpa "Tėvynės" 1908 metų.

Lietuvių bėganti reikalai.			
	Pusl.		
Aušrininkai	85	Reikalingos prakalbos	619
Atsišaukimas į draugystes	380	Sukruskime visi	145
Ateiviams pagelba reikalinga	86	Siųskime į Lietuvą laikraščius	195
Ar veikiame pradėtą darbą	129	Susivaziavimas T.M.D.	322
Ateiviams globos reikalingumas	177	Skurdus rašėjų likimas	475
Atsišaukimas L.S.D. (iš Springfield, Ill.)	209	Šelpkime mokslaeivius	523-587
Apie likusius pinigus	477-525-589	Šelpkime pavargusius raštininkus	651
Atviras laiškas į vadovėlių konkurso steigėjus	508	Taigi, prie darbo	225
Atviras laiškas	541	Trisdešimts metinės sukaktuvės literatiškojo darbo L. Šerno	226
Atsišaukimas į visuomenę	571	Vincas Kudirka	635
Atsišaukimas Liet. Ūk. Dr-ės (Pana, Ill.)	668	Žodis į jaunuomenę	242
Arčiau prie tikslo	683	"Žiburėlio" atsišaukimas	292
Apie mūsų prakalbas	763-780	Žengkime pirmyn	684
Baigiant senuosius metus	779		
Būkime darbštesniais	364	Poezija.	
Brangumas tėvynės	731	Augštybė nežus	179
Dvidešimtis penkių metų sukaktuvės		Artojaus niūnevimas	397
	Aušrininkų	Būk stiprus	84
	225	Bičių spiečius	412
Dar prie daktaro Kudirkos šventės	699	Dvasios	68
Didelė proga norintiems mokyties	492	Draugams	115
Emigrantams pašelpa reikalinga	636	Dausa	131
Emigrantams pagelba reikalinga	747	Dr. Kudirkos atminimui	605
Galutina atskaita R.Š.K.	476	Du klausimu	717
Grūdėliai	589	Griaudziant	637
Imkimėsi prie darbo	323	Harmonija	228
Ką mės turime veikt	209	Holendietė	557
Kas aukauja tautos reikalams	460	I-ui	653
Ko mums labiausiai reikia	715	Į dainą	748
Lelijoms ir jurginiams	476	Jaunystės laikai	162
Laiškas į Redakciją	550-694	Kaip liūdna	195
Lietuviai nebemoka lietuviškai	667	Kerštas	260
Lietuviai emigrantai	620	Kas supras	380
Laiškas iš Kauno kalėjimo	254	Kas man belieka	541
Mūsų tautiškumas	97	Kodėl?	557
Nėra grūdų be pelų	257	Kalėdų Eglelė	765
Neatidėtinas rūpesnis	507	Linkėjimas	525
Nepamirškime 31 gruodžio	508	Laikrodžiui	669
Norintiems važiuot į Valparaiso universitetą	523	Mikui Petrauskui	84
Neužmiršime	619	Meilės desperacija	179
Nepamirškime Lietuvos laikraščių	716	Madrigalė	244
Prie vienybės	194	Meilė ir kova	291-307
Prie dainos konkurso	273	Meilė	477
Pritarimas	284-365-428-748	M. Petraucko chorui	590
Petrauckas išvažiavo	459	Mano draugai	733
Prie atsišaukimo	556	Naktyj	5
Prie Dr. Kudirkos šventės	603	Neturėjo motinos	85
Prie Dr. Kudirkos kapo	652	Nepaisau	212
Padėkavonė	668	Ponui velniui	211
Prie rašėjų šelpimo	699	Patarimas	259
Pasiduokime lietuviams	748	Prie	620
Reikale susivien. lietuviškų dr-sčių	380-509-685	Puota	685
Reikale išleidimo Kudirkos raštų	395	Palaiminti	781

